CONSTITVTIO-NES ET DECLARATIO-NES EXAMINIS GENE-ralis Societatis IESV.

ROMÆ, M. D. LXX.

Apud Victorium Hælianum.

Cum ſacultate Superiorum.

PRIMVM AC GENERALE EXAMEN IIS OMNIBVS, QVI in Societatem IESV A admitti petent, *proponendum.

DE INSTITVTO SOCIETATIS IESV, ET varietate perſonarum, quæ in ipſa ſunt. Cap. I.

1 HÆC minima Cõgregatio, quæ à ſede Apoſtolica prima ſui inſtitutione Societas IESV nominata eſt, primùm fuit approbata per felicis memoriæ Paulũ Papam III. anno 1540. & per eundem poſtmodum 1543. con-

DECLARATIONES IN examen, in Cap. I.

A *HOC examen vt plurimùm omnibus proponi ſolet, poſtquàm in Domum primæ probationis ingrediũtur. Si tamẽ in aliquo particulari dictaret ratio aliud examẽ breuius eſſe proponendum, aut hoc ipſum relinquendum, vt legatur, nullo poſtulato reſpõſo ad ea, quæ continet, vel ſi ſatis alioqui notus eſt, qui ingreditur: non neceſſe erit iuxta hoc examen procedere. Id tamen ille, cui examinandi munus cõmittitur, cum Superiore conferat, & eius iudicium ſequatur. Antè autem, quàm domi recipiantur, ferè ſemper de quibuſdam rebus maioris momenti, præſertim de ijs, quæ ſolent excludere, examinari eos oportebit.*

firmata, ac rurſus per Iulium III. illius ſucceſſorem anno 1550. Vt interim omittantur diuerſæ litteræ Apoſtolicæ, in quibus de ea ſermo habetur, & ei variæ facultates (ſuppoſita magna approbatione, & confirmatione) conceduntur.

Finis huius Societatis eſt, non ſolùm ſaluti & perfectioni propriarum animarũ cum diuina gratia vacare; ſed cum eadem impenſè in ſalutem, & perfectionem proximorum incumbere. 2

Ad hunc finem melius conſequendum tria vota in ea, Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis emittuntur: ſic Paupertatem accipiendo, vt nec velit, nec poſſit redditus vllos ad ſuam ſuſtentationem, nec ad quiduis aliud habere. Quod non tantùm in particulari de vnoquoque, ſed etiam de Eccleſijs & Domibus Societatis profeſſæ eſt intelligendum. Nec etiam (quamuis alijs ſit licitum) pro miſſarum ſacrificijs, vel prædicationibus, vel lectionibus, vel ullius ſacramenti adminiſtratione, vel quouis alio pio officio ex ijs, quæ iuxta ſuum inſtitutum Societas poteſt exercere, ſtipendium vllum, vel eleemoſynam, quæ ad compenſationem huiuſmodi miniſteriorũ dari ſolet, ab alio, quàm à Deo (ob cuius obſequiũ omnia purè facere debent) poſſunt admittere. 3

B ¶ *Huiuſmodi Domus ꝓbationis, velut mẽbra ſunt Collegiorum, vbi admitti, et probari ad tempus ſolent, qui poſtmodùm in Collegijs ſunt cõſti tuendi.*

ca. 1. Et quamuis habeat Societas Collegia, et *Domos probationis reddititibus 4 B

redditibus dotatas ad Scholaſticorũ ſuſtentationem antequã in Societatẽ profeſſam, vel eius Domos recipiantur: non poſſunt tamen huiuſmodi redditus in vſum alium iuxta litteras Apoſtolicas in Cõſtitutionibus declaratas expẽdi; nec Domus Profeſſorũ, nec aliquis eorum, aut etiam Coadiutorum eiſdem vti poterit.

5 Profeſſa itidem Societas præter tria vota dicta, votum facit expreſſum Sũmo Pontifici vt Vicario qui nunc eſt, vel pro tempore fuerit, Chriſti Domini noſtri, nimirum ad proficiſcendum ſine excuſatione, non petito viatico, quocunque gentium eius Sanctitas iuſſerit, inter fideles vel infideles ad res, quæ ad diuinum cultum, & Religionis Chriſtianæ bonum ſpectant.

6 Ceterùm ratio viuendi in exterioribus iuſtas ob cauſſas, maius Dei obſequium ſemper intuendo, cõmunis eſt, nec vllas ordinarias pœnitentias, vel corporis afflictiones ex obligatione ſubeundas habet; ſed illas aſſumere quiuis poterit, quæ ſibi videbuntur (cum * approbatione Superioris') ad maiorem ſui ſpiritus profectum conuenire, & quas propter eundem finem Superiores eis poterunt imponere.

C ❡ *Hoc Superiori iudicandũ relinquetur. Ille autẽ vices ſuas Confeſſario, vel alijs, quando expedire cenſuerit, poterit delegare.*

7 Perſonarum autem, quæ admittuntur in hanc Societatem generaliter ſumptam, quatuor

§ Præter hæc quatuor genera perſonarum, non nulli ad ſolemnem profeſſionem triũ uotorũ tantùm iuxta litteras Apoſtolicas Iulij Tertij admittuntur.

D * quatuor ſunt claſſes, ſi finem, quem ipſa ſpectat, intueamur: tametſi omnes, qui ingrediuntur, quod ad ipſos attinet, quartæ claſſis eſſe debent. D

In primis aliqui admittuntur; vt profeſſionem in Societate quatuor ſolẽnibus votis (vt dictum eſt) emiſſis faciant, peractis prius experimentis & probationibus debitis: & hos ſufficienter in litteris eruditos (vt in Conſtitutionibus poſtmodùm dicetur) & in vita, ac moribus diu (quemadmodum hæc vocatio exigit) probatos, & omnes ante profeſſionem ſacerdotes eſſe oportet. 8

Secundæ claſſis ſunt, qui in Coadiutores ad diuinum ſeruitium, & Societatis auxilium in rebus ſpiritualibus, vel temporalibus admittuntur: & ij quidem poſt experimẽta & probationes vota ſimplicia; Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis (omiſſo quarto ad Summum Pontificem pertinente, & alio quouis ſolemni) debent emittere: qui ſua ſorte contenti eſſe debent, intelligentes eos in conſpectu Creatoris & Domini noſtri magis mereri, qui maiori charitate ſe impendunt auxilio & obſequio omniũ, ex amore diuinæ maieſtatis, ſiue in rebus altioribus, ſiue in alijs inferioribus & humilioribus. 9

Tertiæ claſſis ſunt, qui in Scholaſticos admittũtur, ſi ingenio, & reliquis dotibus ad ſtudia conuenientibus 10

uententibus præditi inueniantur; vt poſtquàm docti euaſerint, in Societatem ingredi, & profeſſi, vel Coadiutores (prout iudicabitur expedire) eſſe valeant. Hi autem, vt Scholaſtici Societatis approbati cenſeantur, poſt experimenta, & probationes, eadem tria vota ſimplicia, Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ cum promiſſione ingrediendi Societatē in altero prius dictorum modorum (vt in Conſtitutionibus videbitur) ad maiorē Dei gloriā emittent.

11 Quartæ claſſis ſunt, qui indeterminatè ad id admittuntur, ad quod idonei eſſe, temporis ſucceſſu inuenientur; nondum ſtatuente Societate ad quem ex dictis gradibus eorum talentū magis ſit accōmodatum. Illi autem indifferētes ingredientur ad quēuis ex dictis gradibus, qui Superiori videatur: & ex parte ſua oēs (vt dictum eſt) eadem animi diſpoſitione ingredi oportet.

12 Ad hæc antequàm quiſquam admittatur ad profeſſionem, vel ſimplicia vota Coadiutorū, vel Scholaſticorum ſuperius dicta ſecundū inſtitutū noſtrū emittere

E teneatur, * biennium integrum ad probationē habebit; & vt admittantur Scholaſtici ad quēuis

E. § Quāuis biennij tempus præfigatur; tamen nec libertas, nec deuotio, nec vtilitas illa ſpiritualis, vel meritum, quod cōſequi ſolent, qui Chriſto Dño nro ſe obſtringūt, illis adimitur, qui ante id tempus vota ſua offerre volent; licet conueniat ſine Superioris facultate ea nō emitti; nec tamē, quod ea emiſerint, proptérea ante ordinariū

ex | tēpus

ex prioribus gradibus Profeſſorū, vel Coadiutorum formatorum, vnum adhuc annum poſt abſoluta ſua ſtudia expectabūt; quod tempus, cùm Superiori viſum fuerit, poterit prorogari.

Hoc medio tempore duorum 13
annorum (in quo * habitus vllus F
certus Societatis nō ſumitur) ante præfinitum tempus, in quo votis eos ligari in Societate oportet, videre vnuſquiſque & conſiderare debet diplomata Apo-
ſtolica Inſtituti Societatis, & * G
Cōſtitutiones, ac Regulas, quas in ea eſt obſeruaturus, idque nō ſemel. Primùm enim id fiet, dum in Domo primæ probationis erunt; in quam, qui Societatem ingredi volunt, hoſpitum more ad duodecim, vel quindecim di-

tēpus admittētur ad profeſſionem, vel in Coadiutores formatos, vel in Scholaſticos approbatos.

F ¶ *Quamuis habitus nullus certus ſit, diſcretioni tamen eius, qui curam habet domus, relinquitur, an cum eiſdem ueſtibus quas ex ſæculo tulerunt, incedere ſint permittendi, an cum alijs eas permutari oporteat: aut, cùm deterentur, an aliæ tribuantur, quæ magis conueniant, vel ipſis, vt, qua parte opus habent, iuuentur, vel Domui, ut eorum opera vti poſſit.*

G ¶ Non *oportebit Conſtitutiones vniuerſas ab ĳs, qui noui accedunt, legi, ſed compēdium quoddam earum, vbi quiſque, quid ſibi obſeruandum ſit, intelligat: niſi forte Superiori videretur, alicui, peculiares ob cauſas, omnes oſtendi oportere.*

es, vt res ſuas melius conſiderēt, ſolent admitti, antequàm in Domum, vel Collegium Societatis

H ad* cohabitandum alijs,' & inter eos verſandum ingrediantur.

Secundò id fiet, ſex menſibus experimentorum & probationis elapſis. Tertiò poſt alios ſex menſes, & ſic deinceps, donec profeſſionem, qui ſtudijs abſolutis Profeſſus, & tria vota qui Coadiutor, & tria itidem vota cum ſua promiſſione qui Scholaſticus approbatus eſt futurus, emittat; quod ideò fit, vt vtrinque maiori cum claritate, & cognitione in Domino noſtro procedatur, & vt quanto fuerit magis probata ſingulorum conſtantia, tanto ſtabiliores ac firmiores ſint in diuino ſeruitio, & vocatione prima ad gloriam, & honorem diuinæ Maieſtatis.

H ¶ *Dicitur, ad cohabitandum alijs, & inter eos verſandum, quia in ingreſſu duodecim, vel quindecim dies, vel vſque ad viginti, ſeorſum in Domo primæ probationis teneri ſolent, vt in prima parte Conſtitutionum videbitur.*

DE QVI-

In Cap.

DE QVIBVSDAM caſibus, quos interrogari oportet, an acciderint ijs, qui in Societatem ingredi petunt. Cap. II. A

EX IIS caſibus, de quibus honeſtas ob cauſſas omnes interrogari oportet, Primus eſt, receſſiſſe à gremio ſanctæ Eccleſiæ, fidem abnegando, vel in errores contra ipſam ſic incurrendo, vt damnatus ob aliquam propoſitionem hæreticam quis fuerit, vel vt * ſuſpectus hæreſis per ſententiam publicam declaratus; vel ſi infamis ob excommunicationem tanquam ſchiſmaticus, ſpreta auctoritate & prouidentia Sanctæ matris Eccleſiæ, extiterit. 1 B

Secundus eſt, homicidium aliquo tempore perpetraſſe, vel 2

In Cap. II.

A ¶ QVamuis ea, quæ ſequũtur, impedimenta ſint, q̃ à Societate excludunt; tamen non vt impedimenta ꝓponi debent, donec veritas eliciatur. Qui enim duceretur deſiderio ingrediendi Societatem, accipere occaſionem poſſet veritatem celãdi, ſi hæc impedimẽta eſſe intelligeret, & cæt. Et nihilominus admoneri Confeſſariũ oportet, vt, ſi quis verè non reſpondiſſet, eius conſcientiam de ea re exſtimulet.

B ¶ Qui ſuſpectus eſſet de opinione aliqua erronea, in re ad catholicam fidem pertinente, conſtat, quamdiu ſuſpicio manet, eum non eſſe admittendum.

publicè

C publicè infamem propter enormia peccata fuiſſe.

3 Tertius eſt, habitum ſumpſiſſe alicuius religionis fratrum, vel clericorum, vitam aliquandiu in obedientia cum eis agendo, ſiue emiſſa, ſiue non emiſſa profeſſione, vel heremitam cum veſtibus monachalibus fuiſſe.

4 Quartus eſt, vinculo matrimonij conſummati, vel ſeruitutis legitimæ ligatum eſſe.

5 Quintus eſt, infirmitatẽ pati, vnde obſcurari, vel parũ ſanũ iudicium ei reddi ſoleat, vel diſpoſitionem notabilẽ ad huiuſmodi infirmitatem habere.

C ¶ *Hæc infamia eo in loco excludit, vbi ea extat. Qui tamen in remotiſſimis locis in eam incidiſſet, cùm omnino ad diuinum ſeruitium ſe recepiſſet, huiuſmodi ĩfamia eum à Societate non excluderet: quamuis eandẽ in huiuſmodi hominis probatione magis circumſpectã reddere debeat.*

6 Prædicti caſus impedimenta ſunt, cum quorum aliquo nemo in Societatem admitti poteſt: cùm nobis in domino videatur (præter alias cauſſas) quod qui in eam ſunt ingreſſuri ad bene & fideliter euangelizandum, & in agro Domini verbum diuinum ſeminandum, eo aptiora ad id inſtrumenta erunt, quo minus primi, & ſecundi defectus notam habuerint propter conſuetam multis & communem infirmitatem.

7 Cum tertio etiam non admittuntur, quòd nobis in domino videatur, eum, qui bonus Chriſtianus ſit, debere firmum eſſe in ſua prima vocatione, præ-

ſertim cùm illa tam ſit ſancta, in qua ſcilicet quis, vniuerſo ſæculo relicto, ſe totũ dedicat maiori ſeruitio & gloriæ ſui Creatoris & Domini. Poſtremo ſic nobis perſuademus (præterquam quòd maior ſit futura ædificatio proximorum) eo melius in Domino, ipſius gratia aſpirante, cõſeruari poſſe omnes Profeſſos, Coadiutores, atque Scholaſticos, quo magis liberi fuerint ab huiuſmodi impedimentis, ac veluti vnius coloris & ſimilitudinis omnes. Nullus etiam admittitur cum duobus vltimis impedimentis. Nam quartum eſſet cum detrimento proximorum, ſi vxoris, vel domini cõſenſus non obtineretur, aliæque circunſtantiæ, prout ratio iuris exigit, obſeruarentur. Quintum etiam in damnum eſſet non mediocre ipſius Societatis.

7 Si aliquod ex his impedimẽtis in quoquam detegeretur, non eſt quòd vlterius in iterrogationibus procedatur; ſed qui Examinatoris officio fungitur, quoadeius fieri poterit, eundẽ cõſolando *dimittat;' ſi nullũ eſſet tale, vlterius examinetur * ſequenti modo.'

D ¶ *Ceterum ſi in eo dona aliqua Dei illuſtriora cernerentur; ille, qui examinandi munere fungitur, ante, quàm eum dimittat, rem cum Superiore cõferat.*

E ¶ *Ordo examinis eſt, in primis proſequi id, de quo omnes interrogantur; ſecundò, de quo ſpeciatim litterati; tertiò, de quo etiam ſpecialiter illi, qui in Coadiutores; quartò, de quo illi, qui in Scholares; quĩtò, de quo*

DE QVI-

de quo illi, qui vt indifferentes admittuntur. Et primò quidem attingitur, quod ad perſonas pertinet, deinde quod illis eſt obſeruandum.

DE QVIBVSDAM INterrogationibus ad eos, qui ingredi volunt, magis cognoſcendos. Cap. *III.*

1 AD maiorem perſonarũ notitiam aliqua ſunt interroganda, quibus* verè omnino,' & ſyncerè reſpõdere oportet: & ſiquid erit, quod ſecretum requirat, id obſeruabitur, vt par erit, & interrogato placuerit. Incipiendo itaque à nomine, interrogetur primùm, Quo nomine vocetur, Quot annos natus ſit, Quæ ſit eius patria.

A

2 An ſit ex legitimo matrimonio, nec ne: quod ſi ex illigitimo, quo pacto id ſit, interrogetur; Num à progenitoribus iam olim Chriſtianis, an à modernis deſcendat.

An aliquis ex eius progenitoribus notatus fuerit, vel declaratus ob aliquem errorem contra noſtram Chriſtianam

In Cap. III.

A ¶ OBLIGAtio *vera dicẽdi in examine ad peccatum eſſe debet, & quidem eidem, cui, quod celatum eſt, aperiendum erat, vel qui eius locũ teneat, reſeruatum; vt fraus euitetur, quæ locum habere poſſet, ſiquis ſyncerè ſuo Superiori animum ſuum non declararet: vnde incommoda, & quidem in totius Societatis non mediocre detrimentũ poſſent oriri.*

Chriſtianam Religionē, & quo modo id ſit.

An patrem habeat, & matrem; & quæ ſint eorum nomina: Quæ conditio, & officium, & modus viuendi ſit illis: & an rerum temporalium * penuria premātur, an illarum commoditate potiantur, & quo pacto id habeat. B

B ¶ Si præſens, et extrema neceſſitas auxilij eorum vrgeret; cōſtat, huiuſmodi admitti nō debere. Rarò tamen huiuſmodi neceſſitas ſolet accidere.

3 Si quo tempore in difficultatem, vel dubium aliquod incideret circa æs alienum, vel quòd teneatur ſubuenire parentibus, vel conſanguineis in ſpirituali, vel corporali, vel quauis alia temporali neceſſitate conſtitutis, eos inuiſendo, vel alia ratione, num proprio ſenſu ac iudicio depoſito, conſcientiæ, vel iudicio Societatis, vel ſui Superioris id velit relinquere, vt cùm ſtatuerit ille quod in Domino iuſtum eſſe ſenſerit, ei acquieſcat.

4 Quot fratres & ſorores habeat, & quis eorum ſit ſtatus, num matrimonij, an alius; Quod officiū, aut viuendi modū habeant.

5 Num aliquādo * verba ediderit, quæ ad matrimoniū illū obligare videantur, & quo pacto id ſit: C

C ¶ Si ſpopondiſſet per verba de præſenti matrimoniū conſummādo, vel modo aliquo pari: duceretur is quartum habere impedimentum, cum quo nemo in Societatē admitti poteſt; niſi adſint cōditiones illę, quæ exigi ſolent, vt coniugatus religionem ingredi poſſet.

An

An habuerit, vel habeat filium aliquem.

6 Num habeat æs alienum, aut ciuiles obligationes: quod ſi habeat, quantæ & quales eæ ſint.

7 Num didicerit artem aliquam mechanicam. Num legere, & ſcribere ſciat: & ſi ſcit, probetur quomodo vtrumque faciat, ſi aliunde non ſciretur.

8 Num habuerit, vel habeat morbum aliquem occultum, vel manifeſtũ, & qualẽ; eum ſpeciatim interrogando, num vexationem aliquam ſtomachi, vel capitis, vel quoduis aliud impedimentum naturale, ſeu defectum in aliqua ſui parte patiatur, & hoc non ſolum interrogetur, ſed, quoad fieri poteſt, inſpiciatur.

9 Num aliquos ordines Eccleſiaſticos ſuſceperit. Num aliquam obligationem voti habeat, quale eſt peregrinationis, vel aliud quodcunq;.

10 Quem modum, vel animi propenſionẽ habuerit in tenera ætate, & poſtea hucuſque ad res ſuæ cõſcientiæ ſalutiferas, primùm circa orationem, quoties orare ſolebat interdiu & noctu, quibus horis, qua corporis compoſitione, quibus orationibus, & cum qua deuotione vel ſenſu ſpirituali.

Quo modo ſe habuerit circa audiendas miſſas, & alia diuina officia, & conciones: Quo modo circa lectionem rerum piarum, & bonorum virorum familiaritatem: Quo modo circa meditationem, vel conſiderationem rerum ſpiritualium.

11 Interrogetur, an habuerit, vel habeat conceptus aliquos vel opiniones ab ijs differentes, quæ communius

munius ab Eccleſia, & Doctoribus ab eadem approbatis tenentur: & ſi quando huiuſmodi opiniones animũ ſubierint, num paratus ſit ad iudicium ſuum ſub mittendũ, ſentiendumq́;, vt fuerit conſtitutũ in Societate de huiusmodi rebus ſentire oportere.

Interrogetur, an quibusuis in 12
ſcrupulis, vel difficultatibus ſpiritualibus, vel alijs quibuscunq;, quas patiatur, vel aliquando pati contigerit, ſe diiudicandũ relinquet, & acquieſcet * aliorum de D

D ¶ *Perſonarum huiuſmodi electio, quibus ſe iudicandum relinquere debet is, qui in huiuſmodi difficultatibus verſatur, penes Superiorem erit, ſi ſubdito ea placuerit, vel penes ſubditum, ſi Superior eam approbauerit; cui ſi in caſu aliquo, & propter cauſſam aliquã iuſtam videretur ad Dei obſequium fore, maiusq́; auxiliũ illius, qui huiuſmodi difficultatibus laborat, vt aliquis, vel etiam plures eorum, qui iudicaturi ſunt de eis, extra Societatem aſſumantur; permitti poterit; electione tamen, vel ſaltem approbatione eorum penes Superiorem (vt dictum eſt) manente.*

Si difficultates huiuſmodi ad perſonã ipſius Superioris pertinerent; electio, vel approbatio, de qua diximus, penes Conſultores erit. Qui tamen Præpoſito Generali vel Prouinciali inferior eſſet, ſine alicuius eorum facultate, licet Rector ſit Collegij, vel alicuius Domus Præpoſitus, nec conſtituere poterit, nec permittere, vt huiuſmodi difficultates ad ſuam perſonam pertinentes arbitrio aliorum extra Societatem ſubijciantur.

Societate

Societate, qui doctrina & probitate ſint præditi, ſententijs.

13 An omnino decreuerit ſæculum relinquere, & conſilia Domini noſtri IESV CHRISTI ſequi.

Quam dudum decreuerit, in genere ſcilicet, mũdo renunciare. Poſtquàm id apud ſe ſtatuit, an in ea animi ſentẽtia remiſſior factus fuerit, & quatenus. A quo tempore deſideria hæc renunciandi ſæculo, & cõſilia Chriſti Domini noſtri ſequendi ſuboriri ei cœperint, vel quibus ſignis, aut cauſis ad id mouentibus ei in mentem venerint.

14 Num deliberatum habeat animi propoſitum viuendi & moriendi in Domino cum hac, & in hac Societate IESV Creatoris & Domini noſtri; & à quo tempore, vbi, & per quem primum ad id motus fuerit.

Si negaret ſe à quoquam de Societate motũ fuiſſe, progrediendum erit vlterius: ſi affirmaret ſe fuiſſe motum (quamuis licitè, & cum merito moueri potuiſſet) ad maiorem tamen ipſius vtilitatẽ ſpiritualem fore videtur, ſi tempus ei aliquod præſcribatur, vt ea de re cogitando Creatori & Domino ſuo ſe totum commendet; perinde ac ſi nullus de Societate ipſum mouiſſet, vt maiori cum robore ſpiritus procedere ad maius obſequium & gloriam diuinæ Maieſtatis poſſit.

15 Si poſt huiuſmodi conſiderationem ſẽſerit ac iudicauerit ſibi ualde conuenire Societatis ingreſſum ad maiorem laudem & gloriam Dei, & vt melius

ſaluti, & perfectioni tùm animæ ſuæ, tùm proximorum ſuorum incumbat; & poſtulauerit in eandem nobiſcum in domino admitti, tunc ulterius in examine procedi poterit.

DE REBVS QVIBVSDAM quas præcipue ſcire eos conuenit, qui in Societatem admittuntur, ex ijs, quas in ipſa obſeruare debent. Cap. IIII.

PROPONATVR illis, quòd hæc mens fuerit eorum, qui primi in hanc Societatem conuenerunt, ut in ea ij admitterētur, qui ſæculo renūciaſſent, & Dei ſeruitio ſe omnino mancipare ſiue in hac, ſiue in alia Religione ſtatuiſſent. 1 Quocirca quicunque Societatem ingredi uolent, antequàm in domo aliqua, uel collegio eius uiuere ſub obediētia incipiant, debent omnia bona temporalia, quæ habuerint, diſtribuere, & renunciare ac diſponere de ijs, quæ ipſis obuenire poſſent: Eaque diſtributio primùm in res debitas, & obligatorias, ſiquæ fuerint (& tunc, quàm citiſſime fieri poteſt, prouidere oportebit) Si verò tales nullæ fuerint, in pia & ſancta opera fiet; iuxta illud; Diſperſit, dedit pauperibus; Et illud Chriſti; Si uis perfectus eſſe, vade, & uende omnia, quæ habes, & da pauperibus, & ſequere me: Diſpenſando tamen hæc bona iuxta propriam deuotionem, & à ſe omnem fiduciam ſub

mouendo

mouendo eadem vllo tempore recuperandi.

E Quòd ſi ſtatim propter aliquas honeſtas cauſas bona non relinquet, promittat ſe promptè relicturũ omnia(vt dictum eſt) poſt vnum ab ingreſſu abſolutum annum, quandoçunq; per Superiorem iniunctum ei fuerit in reliquo temporis probationis, quo completo, ante profeſſionem Profeſſi, & ante tria uota publica Coadiutores re ipſa relinquere, ac pauperibus(vt dictũ eſt) diſpenſare debent, ut conſilium Euangelicum, quod nõ dicit; Da conſanguineis, ſed, pauperibus, perfectius ſequantur; & ut melius exẽplum omnibus exhibeant inordinatũ erga parentes affectum exuendi, & incommoda inordinatæ diſtributionis, quæ à dicto amore procedit, declinandi; atque ut ad parentes, & conſanguineos recurrẽdi, & ad inutilem ipſorum memoriam aditu præcluſo, firmius & ſtabilius in ſua uocatione perſeuerent.

F Si tamen dubitaretur, num maioris foret perfectionis dare uel renunciare conſanguineis huiuſmodi bona, quàm alijs, propter parem, uel maiorem ipſorum penuriam, & iuſtas alias ob cauſas; nihilominus ad declinandum errandi in huiuſmodi iudicio periculũ, quod ab affectu ſanguinis ſolet proficiſci, contenti eſſe debebunt A negotium hoc arbitrio unius, duorum, aut triũ, qui uita & doctrina cõmendentur, quos unuſquiſque

In Cap. IIII

A ¶ *Intelligendum eſt, intra Societatem, niſi Superiori iuſtat*

ſtas ob cauſas videretur horũ aliqui extra Societatem aſſumi debere.

quiſque cum Superioris approbatione elegerit, relinquere, & in eo cõquieſcere, quod illi perfectius & ad maiorẽ Christi Domini noſtri gloriam eſſe cenſebunt. 3

Interrogetur itaque, num placeat ei ſtatim (ſicuti dictum eſt) bona ſua diſtribuere; uel certe, num paratus ſit ad huiuſmodi diſtributionem, quãdocunque exacto primo anno per Superiorem ei fuerit iniunctum.

Admoneantur, quòd poſt ingreſſum in Domum nemo pecuniam apud ſe, nec apud amicum aliquem externum in eodem loco habitantem habere poteſt; quin potius eam in pia opera diſpẽſet, uel aſſeruandam ei tradat, cui cura huiuſmodi domi commiſſa eſt; Qui quidẽ, quidquid unuſquisque feret, ſcribendũ curabit; ut id ſciri poſſit, * ſiquando ſcitu opus fuerit. 4 B

B ¶ *Si accideret, hunc à Societate dimitti, et Societati quid dediſſet; ei reſtitui debet, iuxta declarationem tertij capitis ſecundæ Partis.*

Interrogentur itaque, num aliquam habeãt pecuniã, & an eam diſpenſare (ut dictum eſt) ſint contenti.

Admoneantur itidem, ſi eccleſiaſtici ſint, quòd poſtquàm in Societatis corpus ut Profeſſi, uel Coadiutores cooptati fuerint, nulla eccleſiaſtica beneficia poſſunt retinere: & quòd tempore probationis poſt primũ annum abſolutum (ut ſuperius diximus) 5 A

mus) quandocunque Superiori uiſum fuerit, ea relinquere debent iuxta ſuam deuotionem, uel ei, qui contulit, reſignando, uel ad pia opera applicando, uel alioqui dignis uiris, quibus hæc inſtrumeta ſint ad Dei obſequium, conferri curando. Quòd ſi conſanguineis conferenda eſſe uiderentur, id nō facient, niſi ab uno, duobus, aut tribus (ut ſuperius dictū eſt) iudicetur, quòd id magis conueniat, & ad maius Dei obſequium ſit futurum.

6 Cùm autem communicatio, quæ cum amicis, & ſanguine iunctis uerbo, aut ſcripto fit, potius ad quietis perturbationem, quàm ad eorum, qui ſpiritui uacant, profectum, præſertim in initijs, facere ſoleat; Interrogentur, num contenti ſint cū huiuſmodi non communicare, nec litteras accipere, nec ſcribere; niſi aliqua occaſione Superiori aliter videretur: Et quādiu Domi fuerint, num contenti ſint, vt videantur litteræ omnes & quæ ipſis ſcribentur, & quas ipſi alijs ſcribent: ei, cui huiuſmodi munus commiſſum eſt, cura relicta, ut eas det, uel non det, quemadmodum in Domino noſtro magis expedire iudicabit.

7 Vnuſquiſque eorum, qui Societatem ingrediuntur, conſiliū illud Chriſti ſequendo; Qui dimiſerit patrē, & cet. exiſtimet ſibi patrem, matrē, fratres, et ſorores, & quidquid in mundo habebat, relinquendum: immo ſibi dictum exiſtimet uerbum illud, Qui non odit patrem, & matrem, inſuper & animam ſuam, non poteſt meus eſſe diſcipulus. C.

C ſ *Vt loquendi modus ſentiendi modum iuuet; ſanctū eſt conſiliū vt aſſueſcant non dicere, quòd parentes vel fratres habeāt, ſed quòd habebant, & cet. præſeferendo ſe id non habere, quod vt Chriſtū, omnium rerum loco habeant, reliquerūt. Hoc tñ illis magis eſt obſeruandum, qui maiori in periculo verſari videntur, ut ab aliquo naturali amore perturbentur; cuiuſmodi vt plurimùm Nouitij eſſe ſolent.*

C Et ita curandū ei eſt, vt omnē carnis affectū erga ſanguine iunctos exuat, ac illū in ſpiritualem cõuertat: eoſq; diligat eo ſolùm amore, quem ordinata charitas exigit, ut qui mundo ac proprio amori mortuus, Chriſto Domino noſtro ſoli uiuit, eumque loco parentum, fratrum, & rerum omnium habet.

8 Ad maiorem in ſpiritu profectū, & præcipuè ad maiorem ſubmiſſionem & humilitatem propriā interrogetur, an contentus ſit futurus, ut omnes errores, & defectus ipſius, & res quæcunque, quæ notatæ in eo, & obſeruatæ fuerint, Superioribus per quemuis, qui extra confeſſionem ea acceperit, manifeſtentur.

Num etiam boni ſit conſultu rus (quod & ipſe, & quiuis alius facere debet) ab alijs corrigi, & ad aliorum correctionē iuuare; Ac num manifeſtare ſeſe inuicē ſint parati debito cū amore & charitate ad maiorem ſpiritus profectum; præſertim ubi à Superiore, qui illorum curam gerit, fuerit ita præſcriptum, aut interrogatum, ad maiorem Dei gloriam.

9 Præterea antequàm quiſquã in Domum, uel Collegium ingrediatur; uel poſtquàm ingreſſus fuerit; ſex experimenta præcipua, præter alia multa, de quibus ex parte inferius dicetur, requiruntur. Poterunt ea tamen anteponi, & poſtponi, & moderari, & aliquo in caſu auctoritate Superioris, habita ratione perſonarum, temporum, & locorum, tum cetero rum, quæ occurrerint, in alia permutari.

10 Primum eſt, in ſpiritualibus exercitijs menſem unum plus minus uerſari, id eſt, tum in examinanda conſcientia, & anteacta uita recogitanda, & confeſſione generali facienda, ac peccatorum ſuorum meditatione: tum in contemplatione rerum ac myſteriorum Vitæ, Mortis, Reſurrectionis, & Aſcenſionis Chriſti Domini noſtri; tum etiam in oratione vocali & mentali iuxta cuiuſque captum, prout in Domino edocti fuerint, ſe exercere.

11 Secundum eſt, ſeruire in vno, vel pluribus Xenodochijs per menſem alium, ibidem cibum capiendo, & dormiendo: vel per aliquã, vel plures horas quotidie pro temporum, locorum, & perſonarum ratione auxilium & miniſterium omnibus ægris, & ſanis prout iniunctum eis fuerit, impendendo: vt magis ſe demittant, & humiliẽt, ac eo veluti argumento demonſtrent ſe prorſus ab hoc ſæculo eiusq; pompis ac vanitate recedere: vt omnino ſuo Creatori & Domino pro ipſorum ſalute crucifixo ſeruiant.

12 Tertium eſt, peregrinari menſem alium ſine pecunia: immo ſuis temporibus oſtiatim pro Chriſti

amore mendicare; vt poſſint ad incommoditatem comedendi, & dormiendi aſſuefieri: atque adeo vt omni ſpe illa abiecta, quam in pecunijs, & rebus alijs creatis poſſent conſtituere, integrè vera cum fide et ardenti amore eam in ſuo Creatore & Domino conſtituant. Vel utrunque menſem miniſterio Hoſpitalium, vel alicuius eorum, aut etiam utrunque peregrinationi, prout Superiori viſum fuerit, impendent.

Quartum eſt, poſt ingreſſum in Domum omni cum diligentia & ſolicitudine in varijs officijs abiectis & humilibus ſe exercere, bonum ſui exemplum in omnibus exhibendo. 13

Quintum eſt, doctrinam Chriſtianam, uel aliquã eius partem pueros, & alios rudiores homines publicè, vel priuatim, & prout occaſio ſe obtulerit, & in domino commodius viſum fuerit, & iuxta perſonarum proportionem docere. 14

Sextum eſt, poſtquàm in probationibus bonæ ædificationis ſpecimen præbuerint, vlterius ad prædicandum vel confeſſiones audiendas, vel in vtroque ſe exercendum pro tempore, & loco, & omnium diſpoſitione progredi. 15

Antequam ingrediantur in ſecũdum annum probationis, quæ fit in Domibus, vel Collegijs, per ſex menſes omnes vacare huiuſmodi ſex experimentis debent, & totidem alios diuerſis alijs probationibus impendent. Poterunt tamen illa ſex experimenta fieri vel in totum, vel ex parte toto probationis 16

tempore,

tempore, vt aliquando hæc, aliquando illa præcedát, & à Scholaſticis quidem vel ſtudiorum tempore, vel poſt ſtudia abſoluta, habita perſonarum, locorum, & temporum ratione; prout in Domino conuenire videbitur. Illud tamen omnino obſeruabitur; vt antequàm Profeſſi futuri profeſſionem, & Coadiutores formati tria vota ſua publica, licet non ſolemnia, emittant, duo anni experimentorum, & probationum expleantur: & Scholaſticis, ſtudijs abſolutis, præter tempus, quo probantur, vt Scholaſtici approbati cenſeantur, tertius alius annus, ante quàm ad profeſſioné, vel in Coadiutores formatos admittantur, in varijs probationibus, & ſpeciatim in dictis (ſi prius illis perſuncti non ſunt) immo quamuis perſuncti fuerint, in nonnullis earum, ad maiorem Dei gloriam, exigetur.

17 Quamdiu huiuſmodi experimenta & probationes fiunt; nullus dicat ex Societate ſe eſſe, ſed potius qui examinatus fuerit ad Profeſſioné, ex parte ipſius Societatis (quamuis ex parte ſua cum indifferentia ad omnes gradus ſit ingreſſus) cum loquendi occaſio ſe obtulerit, dicere debet ſe in experimentis verſari, atque optare ſe admitti in Societatem, quocunque in gradu ipſa Societas ad gloriam Dei eo vti volet. Si vt Coadiutor examinatus fuerit, dicet ſe in probationibus adhuc eſſe, atque optare in gradum Coadiutorū recipi. Simili modo de Scholaſticis, & de alijs qui vt indifferentes examinati ſunt, intelligatur; ut quiſq; iuxta ſui examinis rationé reſpódeat.

18 Circa

Circa huiuſmodi experimenta diligenter, quod ſequitur, eſt obſeruandum, ſcilicet; Vt, vbi aliquis in primo experimento, nempe exercitiorum ſpiritualium, verſabitur, is, qui illum exercet, ad Superiorem referat, quid de eodem ſentiat ad finem Societati præfixum. 18

Cùm in ſecundo, ſeruiendi in Hoſpitalibus, afferat qui probatur, Gubernatoris teſtimonium, vel Præfecti eorum, qui inſeruiunt Hoſpitali, de boni nominis odore, quem in eo reliquerit. 19

Cùm in tertio, peregrinationis, ab vltimo loco, ad quem peruenit, vel non procul ab eo teſtimonium ab aliquibus, vel vno certè fide digno ſecum ferat, quòd ſuam deuotionem ſequutus, ſine vlla cuiuſquam querela eò peruenit. 20

Cùm in quarto, exercendi ſe in officijs domeſticis humilitatis, pro teſtimonio erit data omnibus, qui Domi ſunt, ædificatio. 21

Vbi vero in quinto, de doctrina Chriſtiana, & ſexto, de prædicatione, & confeſſionibus audiendis, vel de vtroque munere obeundo verſabitur; eius teſtimonium erit (ſi quidẽ Domi noſtræ habitauerit) à domeſticis accipiendum, & ex ædificatione, quam populus, vbi Domus eſt, acceperit. Si prædicare, & confeſſiones audire acciderit alijs in locis extra huiuſmodi populum, ac Domum; teſtimonium afferre debet ab huiuſmodi locis, vbi diutius verſatus fuerit; vel à perſonis publicis (præcipuam habendo rationem Prælatorum ordinariorum) quæ fidem planè 22

faciant,

faciant: quód cùm doctrina ſana, ac bonæ vitæ exemplo, ſine cuiuſquam offenſione, verbum diuinum ſeminauit, & officio Confeſſarij functus eſt.

23 Præter hæc teſtimonia, poterit Societas, quando id expedire videretur, curare, vt aliunde certior fiat; vt ipſa ſibi magis, ad Dei, & Domini noſtri gloriam ſatisfaciat.

24 Si huiuſmodi teſtimonia in prædictis experimentis non afferrentur, diligenter cauſa inquirenda erit, curandumque, vt rei totius veritas intelligatur: quò melius omnia, quæ conuenient, prouideri poſſint; vt melius bonitati diuinæ, ipſiusgratia aſpirante, inſeruiatur.

25 Præterea poſtquàm domi fuerit, egredi eam ſine facultate non debet: & ſi laycus fuerit, confiteatur oportet, & ſanctiſſimum Sacramentum Euchariſtiæ ſumat octauo quoque die; niſi Confeſſario aliquod eſſe impedimentum ad communionem videretur. Si ſacerdos eſt, cofitebitur vt minimùm octauo quoque die, & crebrius miſſæ ſacrificium offeret: ſimul ordinationes, vel Conſtitutiones alias Domus (vt in eius Regulis edoctus erit) obſeruabit. Omnes, qui domi ſunt, in addiſcenda doctrina Chriſtiana ſe exercebunt, & etiam in prædicatione illi, quibus Superior Domus id faciendũ iudicabit; inter quos nullus erit eorum, qui in Coadiutores temporales admiſſi ſint.

26 Sui victus, potus, ueſtitus, & lecti rationem, ſi Societatem ſequi uelit, cogitet fore ut pauperibus accom-

accommodatum, quodq; quæ uiliſſima erunt ex iis, quæ domi ſunt, ei tribuentur, propter ipſius maiorem abnegationem, & ſpiritualem profectum; & ut ad quandã æqualitatem & ueluti menſuram ab omnibus perueniatur. Cùm enim qui primi in Societatem conuenerunt, per huiuſmodi indigentiam, ac penuriam maiorem rerum corpori neceſſariarum probati fuerint, qui poſt eos accedent, curare debet, ut quoad poterunt, eò pertingant, quò illi peruenerunt; uel ulterius etiam in Domino progrediantur.

Ad hæc, præter reliquas peregrinationes, & probationes ſic declaratas, antequàm Profeſſi ſuam professionem, & Coadiutores ſua uota emittant, & (ſi Superiori uidebitur) Scholaſtici, antequã approbati cenſeantur, & uota ſua, ac promiſſionem ſuperius dictam faciant, per triduum ſuis conſtitutis temporibus, ueſtigia ſequendo primorũ, de quibus mentionem fecimus, oſtiatim pro Chriſti Domini noſtri amore mendicare debent, vt contra quàm eſt communis hominum ſenſus, ad diuinum obſequium & laudem magis ſe poſſint ſubmittere, magiſque in ſpiritu proficere ad gloriam diuinæ maieſtatis: ut etiam magis ſint diſpoſiti ad id ipſum faciendum: quando illis iniunctum fuerit, uel conueniens aut neceſſariũ erit, dum per uarias mundi partes iuxta quod eis præſcriptum uel cõſtitutum per Summum Chriſti Vicarium, uel eius loco per Superiorem Societatis fuerit, diſcurrent: quandoquidẽ exigit noſtræ profeſſionis ratio, ut parati & in procinctu ſimus 27

mus ad ea omnia, quæ quouis tempore in Domino nobis iniuncta fuerint, nec petendo, nec expectãdo præmium ullum in præſenti hac & labili uita, ſed eam, quæ undecunque æterna eſt, ex ſumma Dei miſericordia ſemper ſperando.

88 Et ad particularia quædam deſcendendo, in probationibus humilitatis, & abnegationis ſui, & in exercendis officijs abiectis & humilibus (cuiuſmodi ſunt, in culina ſeruire, domum euerrere, & reliqua omnia ſeruitia obire) promptius ea ſuſcipi conuenit, à quibus ſenſus magis abhorrebit: ſi quidem iniunctum fuerit, ut in eis ſe exerceant.

92 Cùm aliquis ad miniſteria culinæ obeunda ingredietur, uel ad eũ iuuandũ, qui Coquus eſt, eidem obedire cum magna humilitate in rebus omnibus ad ipſius officium pertinentibus debet. Si enim ei integram obedientiam non præſtet, nec ulli ex Superioribus, ut uidetur, præſtaret; quandoquidem uera obedientia non conſiderat perſonam, cui fiat, ſed propter quem fiat: & ſi propter ſolum Creatorẽ & Dominum noſtrum fiat, eidem omniũ Domino obeditur. Vnde nulla ratione conſiderãdum eſt, an ſit Coquus, uel Superior Domus: an hic, uel ille ſit, qui iubet; quandoquidem nec illis, nec propter illos (ſanè intelligendo) ulla obedientia præſtatur, ſed ſoli Deo, & propter ſolum Deum Creatorem ac Dominum noſtrum.

D Ideo melius eſt, ut Coquus *nõ
30 roget ſibi inſeruientem, ut hoc,

D § *Vtrunque bonum eſt, rogare,*

aut

re,

re, & iubere: nihilominus in initijs magis proficiet aliquis, ſi iubetur, quàm, ſi rogaretur.

aut illud faciat, ſed cum modeſtia iubeat uel dicat, hoc fac, uel illud; Si enim rogat, potius ut homo hominem alloqui, uidebitur: & Coquum laycum rogare Sacerdotem, ut ollas abſtergat, uel res huiuſmodi faciat, nec decens, nec iuſtum uideretur; Sed ſi iubeat, uel dicat, fac hoc, uel illud, ſignificabit magis quòd ut Chriſtus homini loquitur, quandoquidẽ ipſius loco iubet: atque ita qui obedit, conſiderare ac perpendere uocẽ à Coquo, uel alio, qui ſit ei Superior, egreſſam debet, ut ſi à Chriſto Domino noſtro egrederetur, ut omnino placere diuinæ Maieſtati poſſit.

31 Hoc ipſum in alijs humilibus officijs intelligatur, quando aliquis in eis miniſterium ſuum impendit: atque eodem modo accipiatur in *officialibus ſubordinatis, qui accepta à Superiori auctoritate Domum gubernant. E

E ❡ Cuiuſmodi eſſe ſolent Miniſter & Subminiſter, vel alij, qui in Collegijs ſimilia munera gerunt.

32 Ægritudinis tempore non ſolùm obſeruare vnuſquiſq; obedientiam magna cum puritate debet erga Superiores ſpirituales, ut ipſius animam regant: ſed cum eadem humilitate erga Medicos corporales, & infirmorum præfectos, vt corpus eius regant; quandoquidem illi plenam ipſius ſanitatem ſpiritualem, hi verò corporalem omnino curant. Præterea

qui

qui ægrotat, humilitatem & patientiam ſuam præ-ſeferendo non minorē ædificationem, dum morbo laborat, ijs, qui ipſum inuiſent, & cum eo uerſabuntur & agent, quàm dum ualebat corpore, ad maiorem Dei gloriam, præſtare curet.

33 Ad maiorem firmitatem omnium, quæ ſic narrata ſunt, & ad maiorem ſpiritualem profectum eius, qui examinatur; interrogetur, an omnino obedientem ſe exhibere in omnibus, quæ hic dicta & declarata ſunt, uelit, ſubeundo & adimplendo quaſuis pœnitentias; quæ propter defectus, & negligentiam ſuam, uel quiduis aliud fuerint iniunctæ.

34 Re in Domino conſiderata, uiſum nobis eſt in diuinæ Maieſtatis conſpectu mirum in modum cōferre, ut Superioribus ſubditi omnino perſpecti ſint: quò melius regi & gubernari, et per eos in uiam Domini dirigi poſſint.

35 Præterea quanto exactius Superiores res omnes internas, & externas ſuorum nouerint; tanto maiori cum diligentia, amore, & ſolicitudine iuuare eos, ipſorumque animas à uarijs malis & periculis, quæ in progreſſu poſſent accidere, conſeruare poterunt. Cùm etiam ſemper parati eſſe iuxta noſtræ profeſſionis rationem, & procedēdi modum ad diſcurrendum per has & illas mundi partes debeamus; quandocumq; per ſummū Pontificem, uel Superiorem noſtrum immediatum fuerit nobis iniunctum: Vt melius ſecundum Dei uoluntatem huiuſmodi miſſiones fiant, his & non illis mittendis, uel

his

his ad hoc munus, illis uerò ad alia, non ſolùm refert ualde, ſed ſummopere, ut Superior plenam habeat notitiam propēſionum ac motionum animi, & ad quos defectus uel peccata fuerint uel ſint magis propenſi & incitati, qui ſub eius cura ſunt; ut eius rei habita ratione, melius ipſos dirigere poſſit; nec ſupra mēſuram uirium ſuarū in periculis uel laboribus grauioribus, quàm in Domino ferre ſuauiter poſſint, conſtituat; & etiam ut quæ audit, ſub ſecreti ſigillo cuſtodiendo, melius Superior poſſit ordinare ac prouidere, quæ corpori uniuerſo Societatis cōueniunt.

Ideo quicunque hanc Societatem in Domino ſequi uolet, & in eadem ad maiorem Dei gloriam manere, priusquàm ad primam probationē accedat, uel poſtquàm ingreſſus fuerit, antequàm generaliter examinetur, uel poſt examē, intra aliquot menſes (ſi Superiori differendū uideretur) ſub ſigillo confeſſionis, vel ſecreti, uel quacunq; ratione ei placuerit, & ad maiorē ipſius conſolationem fuerit, debeat conſcientiam ſuam magna cum humilitate, puritate, & charitate manifeſtare, re nullà, qua dominum uniuerſorum offenderit, celata: & totius anteactæ uitæ rationem integram, uel certè rerum maioris momenti Superiori, qui tum fuerit, Societatis; uel cui ex Præpoſitis, uel alijs ex inferioribus ille iniungeret, prout magis conuenire uideretur, reddat; ut melius omnibus in Dño proſpiciatur, ipſeque magis in ſpiritu cum gratia uberiori ad maiorem diuinæ bonitatis 36

nitatis

nitatis gloriam proficiat.

37 Sic igitur progredientes in gratiæ atque ſpiritus incremento, plenoque cum deſiderio ingrediendi, & perſeuerandi, quamdiu uixerint, in hac Societate, tantundē facient aliquoties antequàm ad profeſſionem qui Profeſſi, & ad ſua uota qui Coadiutores formati ſunt futuri, admittantur; & id, quo ſequitur, modo.

38 Poſtquàm primò aliquis eorum integram vitæ rationē Superiori Domus reddidit, ab eodem die inchoando, prioribus, quæ eidem dixit, non repetitis, iterum poſt ſemeſtre proximum plus minus ei, vel cui à Superiore fuerit conſtitutū, uitæ rationem reddet. Deinde à ſecūda hac ratione incipiendo, eodem ordine procedetur; & ſexto quoq; menſe rationem hanc ſui quiſque reddet. Vltima vero circiter triginta dies antequàm Profeſſi futuri ſuā profeſſionem, & Coadiutores ſua uota emittant, reddetur.

39 Scholaſtici eodem modo procedent, præterquàm quòd abſolutis ſuis ſtudijs cùm primùm rationem uitæ ſuæ reddent, ab ultima, quam reddiderunt in Domo, unde ad ſtudia miſſi ſunt; uel ab initio uitæ, ſi aliqua de cauſa nunquam reddiderunt, incipient.

40 Sic etiam uidetur, quòd Coadiutores formati, & Profeſſi, ſi alicubi agent, ubi Præpoſiti alicuius Societatis obedientiæ ſubiaceant, ſingulis annis, uel crebrius, ſi Præpoſito uidebitur, ſuæ conſcientiæ rationem dicto modo ab ultima, quam reddiderunt, incipiendo, ei reddant.

Qui ſenſerit ad omnia, quæ dicta ſunt, animum, 41
ac uires ſibi à Domino dari, ac ad maiorem Dei gloriam fore, ſuæque animæ magis ſalutiferum iudicat in corpus huius Societatis admitti, præter litterarum Apoſtolicarum, & Conſtitutionum, & reliquorum, quæ ad eius inſtitutum pertinent, ipſo initio, ac poſtea ſexto quoque menſe, ut dictum eſt, conſiderationem; debet generalem uitæ totius confeſsionem apud aliquem Sacerdotem à Superiore aſſignatum propter multiplicem ſpiritus utilitatem, quæ ea in re deprehenditur, facere. Quòd ſi aliquãdo generaliter confeſſus fuerit alicui de Societate, vel in exercitijs ſpiritualibus, uel extra illa: ſatis erit generalem confeſsionem ab alia etiam generali ad id uſque tempus inchoari, & poſt eam ſacratiſsimum Chriſti Domini noſtri corpus ſumere; & ſic ſexto quoque menſe eodem modo generaliter, ab ultima inchoando, confitebitur. Demum continuũ puritatis ac uirtutum augmentũ, & inflãmata in Domino deſideria multum in hac Societate diuinæ Maieſtati ſeruiẽdi procurando; Exactis duobus annis probationis, & ſe perpetuo obedientẽ exhibendo, & in ſua conuerſatione, & uarijs experimentis ædificationem præbendo, ac pœnitentias pro erratis, & negligentijs, & defectibus iniũctas magna cum humilitate ſubeundo, ſi & ipſe, & Societas, vel Superior Domus contenti fuerint; in Societatis corpus admitti poterit, conſideratis prius litteris Apoſtolicis & Cõſtitutionibus, & confeſſione generali peracta, vt ſuperius

ſuperiùs eſt dictum; quam vt melius inſtituat, ſeſeque in ſua prima deliberatione confirmet, per vnius hebdomadæ ſpatium ſe colligendo, & aliqua ſpiritualia exercitia ex iam factis, vel alijs, faciendo; poſtremò ſuam oblationem, ac vota, ſiue ſolemnia ſint in Profeſſis, ſiue ſimplicia in Coadiutoribus, & Scholaſticis, quemadmodum in Conſtitutionibus declarabitur, ad maiorem Dei gloriam vberioremq́; fructum animæ ſuæ, emittat.

42 Admoneantur, quòd, votis huiuſmodi emiſſis, iuxta tenorem litterarum Apoſtolicarum, non poſſint ipſi ad alias Religiones ſine facultate à Superiore Societatis conceſſa tranſire.

43 Quod ſi exacto probationis tempore, contentus quidem ipſe eſt, & exoptat ſic ad profeſſionem, uel in Coadiutorem, vel in Scholaſticum admitti; verùm dubitaret Societas de ipſius talento, vel moribus; ſecurius erit in aliũ annum, vel tempus, quod videbitur, id prorogari: donec vtrique parti plenè in domino ſit ſatisfactum.

44 Præterea diligenter animaduertant oportet, qui examinatur (magnifaciendo, ſummiq́; momenti id eſſe ducendo in conſpectu Creatoris ac Domini noſtri) quantopere iuuet ac cõferat ad vitæ ſpiritualis profectum, omnino, & non ex parte abhorrere ab omnibus, quæ mundus amat, & amplectitur; & admittere, & concupiſcere totis viribus quidquid Chriſtus Dominus noſter amauit, & amplexus eſt. Quemadmodum enim mundani homines, qui ea,

quæ mundi ſunt, ſequuntur, diligunt, & quærunt magna cum diligentia, honores ſcilicet, famam, magni nominis exiſtimationem in terra, ſicut mundus eos edocet: ſic qui procedũt in ſpiritu, & ſeriò Chriſtum Dñum nr̃um ſequuntur, amant, & ardẽter exoptant quæ ijs omnino cõtraria ſunt, indui nimirum eadem veſte, ac inſignibus Domini ſui, pro ipſius amore ac reuerentia; adeo, vt ſi ſine offenſione vlla diuinæ Maieſtatis, & abſq; proximi peccato foret; vellent contumelias, falſa teſtimonia, & iniurias pati, ac ſtulti haberi & exiſtimari (nulla tamen ad id per eos data occaſione) eo quòd exoptant aſſimilari, ac imitari aliquo modo Creatorem ac Dominum noſtrum IESVM CHRISTVM, eiuſque veſtibus & inſignibus indui: quandoquidem illas ipſe propter maiorem profectum noſtrum ſpiritualẽ induit, nobiſque exemplum dedit, vt in omnibus, quoadeius fieri poterit, diuina gratia aſpirante, eum imitari & ſequi, cum vera ſit via, quæ ducit homines ad vitam, velimus. Igitur interrogentur, an huiuſmodi deſideria tam ſalutaria, & ad perfectionem animarum ſuarum tam fructuoſa in ſe ſentiãt.

Quòd ſiquis propter humanã noſtrã debilitatem 45
ac miſeriam, in ſe huiuſmodi tam inflammata in Domino deſideria non ſentiret; interrogetur an certè deſiderium in ſe ſentiat, huiuſmodi deſideria ſentiendi. Si affirmando reſponderit, optare ſe nimirũ huiuſmodi tam ſancta deſideria animo concipere, quò melius ad eorum effectum perueniatur; interrogetur

rogetur, an decreuerit, paratuſque ſit huiuſmodi iniurias, illuſiones, & opprobria in Chriſti inſignibus incluſa, & alia quæuis, quæ ei inferrentur ſiue per quemuis ex domo, vel Societate (in qua obedire, & humiliari, ac æternam beatitudinem conſequi exoptat) ſiue extra eam per quemuis viuentium, nulli malum pro malo, ſed bonum pro malo reddendo, admittere, & patienter cũ Dei gratia ferre.

46 Vt melius ad hunc perfectionis gradum in ſpirituali vita tam precioſum perueniatur, eius maius ac impenſius ſtudium ſit, quærere in Domino maiorem ſui abnegationem, & continuam in rebus omnibus, quoad poterit, mortificationẽ. Noſtrum autem erit in eiſdem iuxta gratiam, quã Dominus nobis conferre ad ſuam maiorem laudem ac gloriam dignabitur, eum iuuare.

DE ALIO EXAMINE AD particularia aliquanto magis deſcendente, quod eruditis, & Coadiutoribns ſpiritualibus, & Scholaſticis conuenit. Cap. V.

1 QVO melius intelligi, atque cognoſci queant, quæ ad huiuſmodi homines ſpectant; vnuſquiſque eorũ interrogetur; Vbi ſtuduerit; Qua in facultate; Quibus auctoribus ac doctrinæ deditus; Quantum temporis ſtudijs impenderit; Quantumque ſuo iudicio profecerit; ac no-

minatim, Quàm ſit ei familiaris Latina lingua.

An ad gradus Artium liberalium, vel Theologiæ, 2
vel Iuris Canonici, vel alterius cuiuſuis facultatis ſit promotus.

An exiſtimet ſe memoria ad bene capiendum, & 3
retinendum quod didicerit, eſſe præditum.

An ſibi videatur pollere intellectu, qui citò, ac bene penetret ea, quibus ſtuduerit.

An in ſe propenſionem naturalem, aut voluntariam ad ſtudia ſentiat.

An exiſtimet ſtudia ſanitati ſui corporis aliquid 4
detrimenti attuliſſe.

An vires ſibi corporales, & ſpirituales ſuppetere ſentiat ad labores, qui in Societate requiruntur, ferendos, ſiue in ſtudijs, quamdiu illis vacat, ſiue in vinea Domini, cùm in ea laborandum eſt.

Si Sacerdos fuerit, An ſe in audiendis confeſſio- 5
nibus, vel in prædicatione, vel alijs miniſterijs ad proximum iuuandum exercuerit.

Cùm ad huiuſmodi officium ac miſterium diuini 6
verbi ſeminandi, & ſpirituali proximorum auxilio attendendi litterarum bonarum ſufficiens eruditio requiratur, & Scholaſticos etiam aliquod ſui profectus in litteris, quibus ſtuduerunt, ſpecimen præ- 1
bere oporteat, omnes examinentur. Quod fiet, ſi quiſque lectionem vnam in quauis facultate, cui operam dederit, prælegat: & poſtea exhortationem vnam quiſque (idque ante egreſſum à prima probatione) faciat; & poſtea in ſecundã ingrediendo,

ſi ei fuerit iniunctum, vt inferius dicetur, hoc ipſum faciet.

7 Præterea intelligat (ſi Sacerdos eſt, vel quandocunque promotus ad ſacerdotium fuerit) quòd confeſſiones nec domi, nec foris audire, nec vlla Sacramenta miniſtrare ſine peculiari probatione, ædificatione, & facultate ſui Superioris per totum probationis tempus debet: Sed nec publicè miſſam dicere debet, donec coram aliquo, vel pluribus domeſticis priuatim eam dicat, & admoneatur, vt in modo dicendi conueniat cum alijs de Societate, inter quos agit, & ſe ad ædificationem eorum, qui illam ſunt audituri, componat.

AD MAIOREM HVMILITATEM & perfectionem eruditorũ, Coadiutorum ſpiritualium, & Scholaſticorũ.

SI de eo, qui in Societatem eſt ingreſſurus, dubitatur, an idoneus ſit futurus, vt ad profeſſionem, vel in Coadiutorem ſpiritualem, uel Scholaſticum eius admittatur: cùm id tanquàm certiſſimum ſtatuatur, quòd multo melius & perfectius ſit, vt ipſe iudicari & regi ſe à Societate ſinat; quandoquidem non minus, quàm ipſe, quod exigitur, ut in ea maneat, Societas intelliget; ipſi uerò maiori humilitati, & perfectioni tribuetur; maioremque dilectionem, ac fiduciam in his, à quibus eſt gubernandus, oſtendet; Interrogetur, an velit proprium ſenſum,

aç iudiciũ Societati ſubmittere, vel eius Superiori, ita, ut acquieſcat eius ſententiæ; ſiue inter eos illum conſtituat, qui in Societate profeſſionem emittunt, & Chriſti Domini noſtri Vicario obligantur; ſiue inter Coadiutores; ſiue inter Scholaſticos Societatis, in ſtudijs vlterius progrediendo. Interrogetur vlterius; ſi Superior vellet ſemper eundem ſolum vt Coadiutorem in rebus exterioribus Societatis curandis occupari, ac ſic in ſuæ animæ ſalutem incumbere; An paratus ſit in humilibus & infimis officijs ſe exercere, vitamque omnem in vtilitatem & auxilium eius exigere; ſibi perſuadendo, quòd dum ei inſeruit, Creatori ac Domino ſuo (pro cuius amore, & debita reuerentia omnia facit) inſeruit.

DE ALIO EXAMINE AD SOLOS Coadiutores accommodato.

Cap. VI.

1 AD maiorem rei notitiam declaretur vnicuique ex huiuſmodi Coadiutoribus latius, quod in initio attingebatur; Quòd ſcilicet in hanc Societatem Coadiutores ſpirituales, & temporales admittuntur: Spirituales quidem, qui Sacerdotes ſunt, & litteris ſufficienter ornati, vt in rebus ſpiritualibus Societatẽ iuuent: Temporales verò ad ſacros ordines non promoti cum litteris, vel ſine illis, in rebus externis, quæ neceſſariæ ſunt, poſſunt iuuare.

2 Priorum magis proprium eſt, Societatem in audiendis

diendis confeſſionibus, in exhortationibus, in doctrina Chriſtiana, & alijs litteris edocendis iuuare; His vero eædem gratiæ ad animarum auxilium cõmunicari poſſunt, quæ Profeſſis ipſis ſolent.

3 Poſteriorum magis eſt proprium (licet poſſint in rebus maioribus pro talenti eis à Domino conceſſi ratione occupari) vt in miniſterijs oĩbus inferioribus & humilioribus, quæ ipſis iniungentur, ſe exerceant; perſuaſi quòd Societatem iuuando, quò melius illa ſaluti animarum vacare poſſit, eidem omniũ Domino ſeruient: quandoquidem propter diuinũ ipſius amorem ac reuerentiam id faciunt. Ideo prõpti eſſe cum omni humilitate, & charitate, quoad fieri poterit, debent ad officia, quæ eis credita fuerint, exactè obeunda. Quo fiet, ut non ſolùm mercedem ſuam integram habeant, ſed participes ſint omnium bonorum operum, quæ Deus per vniuerſam Societatem ad obſequium et laudem ſuam operari dignabitur, & omnium indulgentiarum, & gratiarum, quæ Profeſſis ad ſuarum animarum bonum à ſede Apoſtolica conceſſæ fuerint.

4 Et nihilòminus eniti debent in colloquijs ſpiritualibus, ad maiorem vtilitatem ſpiritualem proximorum aliquid conferre, & quod nouerint, docere; & ad bene agendum, quoſcunque poterunt (quandoquidem vnicuiq; Deus proximi ſui curam dedit) excitare.

5 Siquis inſtructus & examinatus fuerit, ut ſit futurus ſpiritualis Coadiutor, ſic vacare debet rebus

ſpiritualibus,

ſpiritualibus, quæ cum ſua prima uocatione propriè ſunt coniunctæ, ut in poſterum directè, uel indirectè per ſe, uel alium innouare, aut mutationem aliquam à ſua vocatione in aliam; ſcilicet à gradu Coadiutoris ſpiritualis ad Profeſſi, uel Scholaſtici, uel Coadiutoris temporalis gradum, tẽtare nõ debeat: ſed cum omni humilitate, atque obedientia incedere ac progredi eadem uia, quæ ipſi ab eo, qui neſcit mutationem, & in quem illa non cadit, oſtenſa eſt.

Eadem ratione ſi quis examinatus, & inſtructus 6
fuerit, ut ſit futurus Coadiutor temporalis, ſic ſe totum rebus, quæ cum ſua prima uocatione propriè ſunt coniunctæ, addicat; ut non curet ulla ratione à ſtatu Coadiutoris tẽporalis in ſtatum ſpiritualis, vel Scholaſtici, aut Profeſſi progredi; Nec etiam (ſi in ſuo eodem maneat) plus litterarum addiſcere, quàm ſciebat, cùm eſt ingreſſus, curet: ſed perſeuerare magna cum humilitate debet in omnibus, Creatori ac Domino ſuo iuxta primam ſuam vocationem inſeruiendo, ac ſolicitè in abnegationis ſui ipſius profectum, & verarum virtutum ſtudium incumbendo.

Interrogetur huiuſmodi, vt de re propria ſuæ vo- 7
cationis, An contenti, & quieti ſint futuri in obſequio Creatoris & Domini ſui in officijs ac miniſterijs abiectis & humilibus ad auxilium Domus & Societatis pertinentibus, cuiuſcunque rationis illa ſint; parati ad vitam omnem in eis exigendã, ſibi perſuadendo quòd ea in re obſequium, & laudem præ-

ſtant ſuo Creatori & Domino, dum omnia propter diuinum ipſius amorẽ & reuerentiã agunt.

8 Omnes Coadiutores tã ſpirituales, quàm temporales, exacto biennio, quod experimentis & probationibus datur; & vno adhuc anno, ſi Scholaſtici fuerint (vt prius eſt declaratum) ſi velint in Societate manere, & ipſa, vel Superior eius contentus fuerit, oblationem ſuam triũ votorum facient (quæ publica; licet non ſolemnia ſint iuxta litteras Apoſtolicas Iulij III.) Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis, vt initio diximus; Et exinde Coadiutores formati vel ſpirituales, uel tẽporales cenſendi ſunt; ita, A vt * ex parte ipſorum ligati ad ſemper uiuendum & moriendũ in Domino in hac Societate ad diuinæ Maieſtatis gloriam, maiuſque meritum & ſtabilitatem propriam maneant. Nihilominus Societas, vel eius Superior,

In Cap. VI.

A ¶ *Ex parte ipſorum conuenit eos ligari: quandoquidem eorum ſtabilitas quæritur. Nec eſt iniuſtum (vt patet in litteris Apoſtolicis) ſi Societas libertatem ad eos dimittẽdos, quãdo non faciunt quod debent, retineat; quãdoquidem illi, ſi id accideret, ſoluti manent: & alioqui facilius eſt aliquẽ ab eo, quod debet, deficere, quàm Societatẽ, vel eius Præpoſitum Generalem; quorum tantũ erit poſſe dimittere; nec id ſine cauſis iuſtiſſimis (vt in ſecunda parte Conſtitutionum videbitur) fieri debebit.*

qui

qui commune bonum debet intueri, cùm eorum opera ad maius Dei obſequium ſe non iuuari, ſed contrà potius accidere cerneret; eos dimittere, & à ſua congregatione ſeparare poteſt; & tunc illi omnino liberi, nulloque voto obſtricti remanent.

In Cap. VII.

A ¶ *Hoc, & ſuperius examen non ſolùm iijs, qui tunc primùm ad ſtudia mittuntur, verùm etiam illis, qui in eis progrediuntur, cùm ad domos veniunt, vt aliò mittātur, proponitur.*

DE * ALIO EXAMINE A Scholaſticis accommodo, ac in primis antequàm in Scholaſticos admittantur. Cap. VII.

1 CVM experimentis & probationibus prædictis abſolutis, Scholaſtici conuenire ſibi iudicarent ſtudendi gratia in Collegijs, vel Domibus Societatis, vt in eis in Domino ſubſtententur, litteris operā dare: ſi Societas, vel eius Superior contētus etiam fuerit; antequàm ad ſtudia ſe conferant, vel dum in eiſdem manebunt, ob ſuum maius meritum ac ſtabilitatem vota ſimplicia Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ, ac promiſſionem, quòd ſtudijs abſolutis in Societatem ingredientur, Deo ac Domino noſtro facient. Sic autem intelligendus eſt huiuſmodi ingreſſus, vt profeſſionem vel vota Coadiutorum formatorum (ſi Societas eos admittere volet) emittant; & exinde Scholaſtici approbati Societatis cēſean-

ſcantur. Libera tamen manebit Societas, nec tenebitur ad eos admittendos ad profeſſionem, nec in Coadiutores formatos, ſi ſtudiorum tempore malè ſe gererent, adeo, vt Superior Societatis exiſtimaret Deo gratum non fore, ſi in eam admitterentur; & tunc ipſi etiam ſuis votis ſoluti erunt.

2 Si quando ſtudiorum tempore, qui maiorem ad ea propenſionem animi præ ſe tulerunt, quam ad aliud in Societate miniſterium; oſtenderent, ac certum indicium præberent, vnde Societas, vel eius Superior in Domino ſentiat eos idoneos non eſſe, vt in eruditos viros euadant, eo quòd ingenio, vel ſanitate corporis deſtituantur, vel alijs defectibus laborent; interrogentur, An patienter ſe dimitti a Societate, dum ab omni voto ac promiſſione liberi maneant, ſint laturi.

3 Qui ad ſtudia litterarum idoneus inuenietur, interrogetur, An velit ſe duci ſincere circa ea, quibus ſtudere debeat, ac ſtudiorum modum & tempus, iuxta quod Societati, vel eius Præpoſito, aut Collegij, vbi daturus eſt litteris operam, Superiori videbitur.

4 An contentus futurus ſit eodem, atque alij, modo ibi agere, nullisque priuilegijs aut prærogatiuis minimum omnium, qui in Collegio fuerit, anteire; omnem ſui curam Superiori Collegij relinquendo.

5 An ſtatuerit omnino apud ſe, ſtudijs abſolutis, ac probationibus peractis, Societatem ad viuendum in ea, & moriendum, ingredi, ad maiorē Dei gloriā.

6 Sic

Sic examinatus, & inſtructus ſe accingere incipiet, 6
vt ad ſtudia ſe conferat, vel ea proſequatur, paratus interim in eiſdem ſtudijs, alijs experimentis & probationibus varijs exerceri, quibus ſi non fuerit propter cauſas aliquas legitimas, ac fine aliquo bono præ oculis habito, antequam ad ſtudia mittatur, perfunctus; eis confectis, omnia experimenta & probationes ſuperius declaratas ſubibit.

PRO SCHOLASTICIS, qui ſtudia iam abſoluerunt.

SCHOLASTICI ſtudijs iam confectis, ante- 7
quam in Societatem, uel eius Domos ingrediantur, ut in eadem ad omnimodam Obedentiam, ac communem uiuendi in Domino modū admittantur, generatim interrogandi ſunt, An firmi in ſua deliberatione, & uotis ac promiſſione Deo oblatis antequam ad ſtudia ſe conferent, vel in eiſdem; ſi quidem admiſſi primò fuerint in Collegijs, permaneant.

Interrogentur etiā, & examinentur particulatim 8
eiſdē interrogationibus & examine, quo priuſquam ad ſtudia mitterentur, interrogati fuerunt: ut Superioribus memoria ac notitia eorū renouetur, ac melius pleniuſque ſtabilitas, & conſtantia, vel etiam mutatio, ſi aliqua accidiſſet in rebus primò interrogatis & affirmatis, cognoſcatur.

DE ALIO EXAMINE indifferentibus accommodo. Cap. VIII.

1 AD maiorem illius notitiam, qui ut indifferens examinandus eſt, ut omni ex parte, cum maiori cognitione & luce in Domino procedatur, inſtruendus idem erit, & admonendus, quòd nullo tempore nec ratione poteſt, nec debet* prætendere, nec tẽtare directè, nec indirectè, potius hunc, quam illum gradum in Societate; nimirum non potius Profeſſi, vel Coadiutoris ſpiritualis, quàm Coadiutoris temporalis, vel Scholaſtici: Quin potius perfectæ humilitati, ac Obedientiæ locum dando, omnem ſui ipſius curam, & ad quod officiũ, uel gradum ſit eligendus, ſuo Creatori & Domino, ac eius nomine, & pro ipſius amore ac reuerentia ipſimet Societati, vel eius Superiori debet relinquere.

2 Poſtquam ſic fuerit admonitus; interrogetur, An ſe omnino ſentiat indifferentem, quietum, & paratum ad inſeruiendum Creatori ac Domino ſuo in quouis officio, uel miniſterio, quod ei Societas, uel eius Superior cõmiſerit. Interrogetur etiam, ſi Societas

In Cap. VIII.

A ¶ *Cum tamen aliquid conſtanter eis ſeſe offerret, quod ad maiorem Dei gloriam fore iudicarent; poſt orationẽ ſimpliciter Superiori proponere poterunt, ipſius iudicio omnino rem committẽtes, nihil amplius procurãdo.*

ſi Societas, uel eius Superior illum vellet vacantem quidem animæ ſuæ ſaluti ad officia tantùm inferiora & humilia ſemper applicare, an ſe paratum ſentiat ad vitam omnem in huiuſmodi officijs inferioribus & humilioribus in auxilium ac miniſterium Societatis exigendam; exiſtimãdo, quòd ea in re obſequium & laudem præſtat Creatori ſuo ac Domino; dũ omnia ob ipſius amorem & reuerentiam agit.

Cùm omnino ei placuerint omnia in Domino, quæ dicta ſunt: inſtrui poterit, & examinari de reliquis iuxta aliquod examen ex prædictis, vel omnia illa; prout magis cõuenire videbitur; ut utrique parti in omnibus ſatisfiat, ac maiori cum claritate procedatur. Quandoquidem omnia inſtituta & ordinata ſunt ad maius obſequium, & laudem Dei & Domini noſtri.

FINIS.

LAVS DEO.